

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Ketil Kvam**

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
15/49	Formannskapet - Ørland kommune	18.06.2015
15/53	Formannskapet - Ørland kommune	13.08.2015

Behandling av retningslinjer for gårdsråd - landbruksprosjektet i Ørland og Bjugn

Vedlegg:

- 1 Gårdsråd - retningslinjer vedtatt i styringsgruppa - til uttalelse
- 2 Felles forslag fra Ørland Bondelag, Produsentlaget Tine og Støygruppa Ørland
- 3 Høringssvar til Ørland Kommune ang "retningslinjer gårdsråd"
- 4 Høringssvar retningslinjer Ørland Bondelag
- 5 Ørland og Bjugn Produsentlag(TINE) v/leder - kommentar ad fellesuttalelse til retningslinjer gårdsråd
- 6 Gårdsråd - utkast til retningslinjer - forespørsel om uttalelse sendt støygruppa, bondelaget og Ørland/Bjugn Produsentlag
- 7 Tilleggsnotat til sak:
Behandling av retningslinjer for gårdsråd - landbruksprosjektet i Ørland og Bjugn

Sakens bakgrunn og innhold

Det ble høsten 2014 iverksatt mulighetsstudier for landbruket i Ørland kommune. Norsk Institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Bygdeforskning har gjennomført studiene på oppdrag fra Ørland kommune. Styringsgruppen for landbruksprosjektet har fungert som styringsgruppe for mulighetsstudiene. Rapporten «-Revitalisere støyutsatt jordbruk- Jordbruket på Ørland i lys av etableringen av hovedkampflybasen» NILF-rapport 2015-1, ble lagt fram i april 2015.

Mulighetsstudien drøfter muligheter og utfordringer for landbruket i Ørland og konkluderer med at man må redusere usikkerhet og utruste beslutningstakere for å komme videre med utvikling av landbruket. Oppfølging av rapporten er diskutert med Ørland Bondelag, Ørland og Bjugn produsentlag og Støygruppa Ørland som et ledd i deres funksjon om referansegruppe for mulighetsstudien. Et av de tiltak som er foreslått er «gårdsråd». Dette går i korte trekk ut på at gårdbruker kan knytte til seg rådgivere for å ha dialog om ulike veivalg. Det kan være snakk om økonomisk eller agronomiske veivalg. Ørland kommune forestår koordinering og tilrettelegging av gårdsråd der det er ønskelig. Det er til opplysning gjennomført flere gårdsråd i Ørland og Bjugn i prosjektperioden og dette er prosesser som har fått gode tilbakemeldinger. Det er flere investeringssaker på gang i Ørland og Bjugn som følge av denne typen rådgivning.

Ordningen er begrenset til å gjelde rød sone jmf. kommuneplanens arealdel. Rådmann har, med bakgrunn i de begrensede midler som tross alt er stilt til disposisjon - prioritert gårdsbruk i rød sone som søker produksjonstillegg. Ordningen vil da omfatte 26 gårdsbruk

Midlene til gårdsråd utgjør til sammen 500 000 kr. Derav er det 300 000 kr som er omdisponert fra kommunens skjønnsmidler jmf. referat fra møte i samfunnsutviklingsprosjektet. I tillegg er 200 000 kr innvilget fra RDA jmf. protokoll fra møte i formannskapet i Ørland kommune 12. mai 2015. Det følger vilkår og retningslinjer med denne finansieringen som kommunen må ivareta gjennom utarbeidede retningslinjer.

I prinsippet er det Fylkesmannen som bevilger og kontrollerer bruk av skjønnsmidler. Vi har ved å initiert gårdsråd kombinert bruk av kommunale RDA midler og statlige skjønnsmidler og rådmannen ser det hensiktsmessig å legge retningslinjene fram for formannskapet. Det gjøres oppmerksom på at midlene er omsøkt og disponert til gårdsråd. Styringsgruppen for landbruksprosjektet har utarbeidet forslag til retningslinjer datert 1. juni.

Mulighetsstudien må følges opp på mange områder og dette er et av flere tiltak.

Folkehelsevurdering

Kampflybasebygginga påvirker lokalbefolkningens helsetilstand både fysisk og psykisk. Gårdsråd er ment å være ett av flere virkemidler for å gjøre strategiske vurderinger og valg som kan bidra til redusert usikkerhet og økt trygghet for den delen av landbruksbefolkningen i Ørland som berøres mest av kampflybaseutbygginga.

Administrasjonens vurdering

Denne saken gjelder godkjenning av forslag til utarbeidede retningslinjer. Forslaget til retningslinjer datert 1. juni er styrebehandlet i styringsgruppa for landbruksprosjektet. Før kommunen v/formannskapet vedtar retningslinjer for gårdsråd ønsker kommunen å sende saken til uttalelse hos Støygruppa Ørland, Ørland Bondelag og Ørland Bondelag. Saken er altså ikke sendt på ordinær høring, der er kun ovennevnte organisasjoner som er forespurt om en uttalelse. Det er avgitt en felles uttalelse fra de tre organisasjonene som følger som vedlegg. De har i sin uttalelse foreslått å dele beløpet på 500 000 kr i to hvorav den ene halvparten – 250 000 kr med inntil 10 000 pr gårdsbruk - går til egne fellesprosjekter. De ønsker å oppnevne en egen styringsgruppe for disse fellesprosjektene. Den andre halvparten går til individuelle gårdsråd med ramme på inntil 10 000 kr pr bruk. Begrunnelsen deres er at denne endringen gir mer effektiv utnyttelse av midlene.

Rådmannen vil peke på at det er Ørland kommune som har omsøkt og skal forvalte skjønnsmidlene. Kommunen er opptatt av at retningslinjene skal bidra til å sikre likebehandling av aktuelle gårdbrukere. Rådmannen har et inntrykk av at det er store individuelle behov og utfordringer i dette området. Landbruksprosjektet har hatt, og ønsker fortsatt å ha en aktiv rolle i arbeidet med å ta opp og koordinere felles behov og utfordringer. Gårdsråd skal derfor i møtet komme individuelle behov og muligheter, fellesutfordringer bør støttes av andre ordninger og gjennom andre tiltak.

Rådmann vil også påpeke at det, i styringsgruppas forslag til retningslinjer, er åpnet for at flere gårdbrukere kan gå sammen om felles gårdsråd. Rådmannen mener derfor det er uhensiktsmessig å opprette egen styringsgruppe som skal forvalte deler av midlene for egne fellesprosjekter. Forslaget fra styringsgruppa for landbruksprosjektet åpner også for

fleksibilitet. Det bør være opp til den enkelte gårdbruker hvordan han/hun vil benytte gårdsråd.

Det er gårdbrukeren som er beslutningstaker og som velger rådgivere og tempo på prosessen. Alle gårdbrukere skal ha like muligheter til å velge individuelt eller sammen med andre i fellesprosjekter. Retningslinjene er ment å sikre rasjonell og fleksibel saksbehandling innenfor godkjente rammer, og de skal være enkle å forstå samtidig som man sikrer juridisk trygghet og etterprøvbarehet.

Vi har begrenset tilskuddet til 75 % av totale kostnader, noe vi gjør av erfaring fra andre tilskuddsordninger og rådmannen mener dette vil forplikte tilskuddsmottakeren. Vi vil på bakgrunn av dette kunne innvilge inntil kr 20000 pr gårdsbruk i tilskudd til rådgivning. Ordningen skal forvaltes av Ørland kommune. Det må søkes om midler på fastsatt søknadsskjema og prosjektet må kort beskrives samt at det må følge budsjett med søknaden. For å lette saksbehandlingen utbetales midlene etterskuddsvis og da dekkes faktiske utgifter. Ellers gjelder vanlige prinsipper for tilsyn og kontroll av offentlige midler.

Rådmannens innstilling

Formannskapet i Ørland vedtar framlagte forslag fra styringsgruppen for landbruksprosjektet til retningslinjer for gårdsråd datert 1.juni 2015.

Saksprotokoll i Formannskapet - Ørland kommune - 18.06.2015

Behandling:

Saken utsettes og behandles i Formannskapsmøte 13.08.2015.

Enstemmig vedtatt.

Endelig vedtak:

Saken utsettes og behandles i Formannskapsmøte 13.08.2015.

Saksprotokoll i Formannskapet - Ørland kommune - 13.08.2015

Behandling:

Laila Lund (SP) fremmer på vegne av SP og A følgende endringer til rådmanns forslag: Punkt 2.

Ordningen omfatter gårdbrukere som eier konsesjonspliktige (34) gårdsbruk i rød sone.

Det kan totalt innvilges inntil 75% tilskudd av godkjent kostnadsoverslag og inntil 20000 kroner, til hvert enkelt gårdsbruk.

Nytt strekpunkt i punkt 2

Kroner 200000 (RDA) skal disponeres av et styre valgt av gårdbrukerne og øremerkes til fellestiltak for samtlige gårdbrukere i rød sone etter de samme retningslinjer som for tiltak initiert av enkeltbrukere.

Alternativ votering mellom rådmannens forslag til vedtak og forslag fremmet av Laila Lund på vegne av SP og A:
Forslag fremmet av Laila Lund SP på vegne av SP og A ble enstemmig vedtatt.

Endelig vedtak:

Punkt 2:

Ordningen omfatter gårdbrukere som eier konsesjonspliktige (34) gårdsbruk i rød sone.

Det kan totalt innvilges inntil 75% tilskudd av godkjent kostnadsoverslag og inntil 20000 kroner, til hvert enkelt gårdsbruk.

Nytt strekpunkt i punkt 2:

Kroner 200000 (RDA) skal disponeres av et styre valgt av gårdbrukerne og øremerkes til fellestiltak for samtlige gårdbrukere i rød sone etter de samme retningslinjer som for tiltak initiert av enkeltbrukere.